

F. t. l. vedr. kommunernes styrelse med flere love

Udvalgets flertal anser det derfor for velbegrunder, at tilsynet med amtskommunerne af de samme grunde, som taler for en tilsvarende placering af tilsynet med kommunerne, placeres lokalt hos vedkommende statsamtmand, jf. ovenfor *afsnit 4.2.1. og 4.2.2.* Hensynet til, at tilsynet bør udøves lokalt og være uden politisk deltagelse, taler efter udvalgets flertals opfattelse imod, at indenrigs- og sundhedsministeren som i dag varetager tilsynet med amtskommunerne.

Flertallet anfører i den forbindelse, at tilsynsrådernes sagsantal allerede under den nuværende struktur har en sådan størrelse, at den fornødne erfaring og ekspertise er til stede, og at sagsantallet – og dermed muligheden for at oparbejde ekspertise og erfaring – øges, såfremt tilsynet med kommunerne og amtskommunerne samles hos de lokale myndigheder, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 266.

Udvalgets flertal finder endvidere, at tilsynet med Københavns og Frederiksberg Kommuner, Hovedstadens Sygehusfællesskab og Hovedstadens Udviklingsråd, som i dag varetages af indenrigs- og sundhedsministeren, af de samme grunde bør varetages af overpræsidenten, således at tilsynet overalt udøves lokalt og uden politisk deltagelse, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 269.

Et mindretal i udvalget (Amtsrådsforeningens repræsentant) har heroverfor tilkendegivet, bl.a. på side 267 f, at det er afgørende for amtskommunerne, at de få tilsynssager, der vedrører amtskommunerne, alle behandles et og samme sted. Det er således vigtigt for amtskommunerne at sikre høj faglighed og ekspertise ved afgørelserne i de konkrete tilsynssager for herved at skabe tillid til tilsynsmyndighedens afgørelser. Det er endvidere væsentligt for amtskommunerne, at man kan få vejledning et centralt sted. De sager, hvor der kan være tvivl om fortolkning af reglerne for amtskommuners og kommuners virksomhed, vil endvidere ofte have politiske aspekter, og sådanne sager behandles bedst hos en myndighed tæt på det politiske niveau. Endelig henviser mindretallet til, at det fremgår, at ministeriet over for de lokale tilsynsråd oftere har udtalt en anden retsopfattelse eller anmodet tilsynsrådene om at genoptage sagernes behandling, end ministeriet har gjort over for amtskommunerne.

Mindretallet i udvalget foreslår derfor, at der fortsat skal være et centralt tilsyn med amtskommunerne eller et samlet centralt tilsyn med både kommuner og amtskommuner. Tilsynet kan som hidtil placeres i Indenrigs- og Sundhedsministeriet eller i et andet centralt organ med samme ekspertise.

4.2.4. Bevarelse af et centralt overordnet tilsyn

Det er *udvalgets flertals* opfattelse, at det af hensyn til at fremme retssikkerheden og styrke tilliden til tilsynets afgørelser bør sikres, at der i alle tilfælde er mulighed for kommunalbestyrelsen eller for de berørte kommunalbestyrelsesmedlemmer for at få prøvet afgørelser om sanktionsanvendelse, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 272. Etableringen af en central overordnet tilsynsinstans sikrer, at tilsynsmyndighedernes afgørelser om sanktionsanvendelse kan behandles i to instanser.

Der vil imidlertid også i den nye struktur være et behov for en vis overordnet styringsfunktion i forhold til statsamterne. Kun en ganske lille del af tilsynsmyndighedernes sager vedrørende legalitetstilsynet munder ud i afgørelser om sanktionsanvendelse, der kan indbringes for en central overordnet tilsynsinstans. Der bør derfor også fremover være en adgang for den centrale instans til at reagere i forhold til den store del af tilsynsmyndighedernes sager, der, selv om de ikke omfatter sanktionsanvendelse, har en væsentlig normerende effekt for kommunerne, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 284-285. Det foreslås derfor, at den centrale overordnede instans tillige skal have adgang til af egen drift at tage sager op, som er behandlet af statsamterne i første instans, og som er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter, jf. *afsnit 7.1.2.*

Udvalgets mindretal (Amtsrådsforeningens repræsentant) har tilsluttet sig bevarelsen af en klageinstans og en overordnet tilsynsmyndighed, men mener ikke, at det kan opveje de væsentlige ulemper, der efter mindretallets opfattelse er forbundet med, at det efter flertallets forslag er statsamtændene, der skal varetage det primære tilsyn med amtskommunerne, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 268.

4.2.5. Sættningen af det centrale overordnede tilsyn

Et *flertal i udvalget* finder det ikke ønskeligt, at legalitetstilsynet med kommuner og amtskommuner placeres hos organer, der har politisk deltagelse, jf. ovenfor *afsnit 4.2.2.* Af de samme grunde finder flertallet, at den overordnede tilsynsmyndighed ikke bør placeres hos indenrigs- og sundhedsministeren eller i øvrigt hos en myndighed, der er i et underordningsforhold til en minister, jf. betænkning nr. 1395/2000, side 272-273.

Det er på den baggrund flertallets forslag, at klageinstansen for statsamtmandens afgørelser om bl.a. sanktionsanvendelse samt den overordnede tilsynsmyndighed bliver et centralt kollegialt organ, der har